
CONCIO XIX.

THEMA: Et vocabitur nomen eius Consiliarius.

(Isai. IX, 6).

IDEA CONCIONIS

PROP. Cor Iesu perlegendum, quia in eo sunt omnes thesauri scientiae.
DIVISIO. In eo sunt omnes thesauri scientiae: I. Beatae; II. Infusae;
III. Et acquisitae.

PARS I. In Corde Iesu sunt omnes thesauri scientiae beatae, quia: *a)* Est medium, quo nos beatificamur; *b)* Quia unitum Verbo personaliter; *c)* Quia omnia in Verbo videt.

PARS II. In Eo sunt omnes thesauri scientiae infusae, quia: *a)* Habuit plenam scientiam infusam: *b)* Quia per eam cognovit omnia, naturalia et supernaturalia.

PARS III. In Corde Iesu sunt omnes thesauri scientiae acquisitae, quia: *a)* Fuit in eo plena scientia per se acquisibilis; *b)* Quia per eam cognovit omnia, quae sciri possunt per actionem intellectus agentis.

Exordium. Tantopere placuit Domino, quod Salomon non postulasset dies multos, nec divitias, nec animas inimicorum suorum, sed sapientiam, ut posset iudicare et discernere inter bonum et malum, ut diceret ei: « Ecce feci tibi secundum sermones tuos et dedi tibi cor sapiens et intelligens in tantum, ut nullus ante te similis tui fuerit, nec post te surrecturus sit » (1). De humana sapientia loquutus est Dominus, quia revera Salomon, « erat sapientior cunctis hominibus » (2). Sed verba illa Domini, Christum et Cor Christi

(1) *III Reg.* III, 12.

(2) *III Reg.* IV, 30.

non possunt attingere, quia fecit Deus Salomoni secundum sermones Salomonis, petentis quae Regem humanum decent, non quae Verbum-incarnatum decuissent, cuius mysterium nescio utrum noverit Salomon vel ignoraret, nos Deo revelante cognoscimus. Et ideo Iesus Christus Cordi SS^{mo} suo sapientiam vindicans maximam, Deo parem, ita nos docet Evangelicis verbis: « Regina Austri surget in iudicio cum generatione ista et condemnabit eam; quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis. Et ecce plus quam Salomon hic » (1). Quasi Christus diceret: Regina Austri, mulier ethnica, potentissima, Regni curis distracta, venit a longinquo ut audiret sapientiam Salomonis, hominis mortalis. Sed ecce plus quam Salomon, Ego. Christus enim est Dei sapientia, in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi. In Christo, attendite, thesauri omnes; in Salomone vix pars unius thesauri fuit.

Omnes aquae in Oceano, flumina, fontes, pluviae, glaces; in exiguo conchylio vix gutta maris habetur. In Christo habes Oceanum; in Salomone conchylium. Ecce quantum inter se distant. Illa ab exordio orbis terrarum; haec vix ad momentum, et cito arescet, undantibus illis et aestuantibus fluctu sempiterno. Et ad nos venit Christus, quin longum iter suscipere necesse sit, ut audiamus, discamus et admiremur. Sapientia ergo Salomonis, quae praesertim super terrenis versabatur, fuit figura scientiae Cordi Iesu reconditae. Regina Austri, Saba, venit, sapientiam Salomonis audire, eius fama permota. Adeamus et nos ad scientiam Sapientissimi Salomonis descendam. Unde haec a me stabilitur

Propositio. *Cor Iesu perlegendum, quia in eo sunt omnes thesauri scientiae.*

Quia sapientia est cognitio divinorum, et scientia creaturarum cognitio (2), distingo inter sapientiam et scientiam

(1) MATTH. XII, 42.

(2) Vide D. ТНОМ. *Exposit. ad Coloss.* II, 3.

Cordis Iesu. Sapientia enim, sive scientia divina, Verbum cognoscit se et omnia in se: et ideo Iesus cuius Cor colimus, per sapientiam perfecte cognoscit Deum et creaturas in Deo, sive in Seipso qui est imago Dei; et hoc ratione divinae naturae, et per modum Dei proprium. Sed scientia, cognoscit non creaturas tantum, sed et Deum, modo tamen creaturae connaturali. Et in hoc sensu loquar de scientia quam ut clarius a sapientia, seu scientia divina distinguatur, scientiam creatam Cordis Iesu dicemus; nam Christus, praeter scientiam divinam, habuit scientiam creatam, in quantum est homo. Quae quidem, quia triplex est, scilicet, beata, infusa, et acquisita, tripartitae propositionis pandit viam.

Divisio. In Corde Iesu sunt omnes thesauri scientiae: I. *Beatae*; II. *Infusae*; III. *Et acquisitae*.

PARS I. — DE SCIENTIA BEATA.

Dicitur scientia beata, quae est beatorum, sive comprehensorum propria: et etiam beatifica, quia comprehensores beatos facit, secundum illud: « ostende faciem tuam et salvi erimus » (1); quae quidem a theologis communiter definitur « clara Dei cognitio seu visio ». Nam in patria beati vident Deum: « videmus nunc per speculum in aenigmate; tunc autem facie ad faciem » (2). Circa quod sciendum est « quod Deus, secundum quod Deus, non habet faciem: et ideo hoc, quod (Apostolus) dicit facie ad faciem, methaphorice dicitur. Cum enim videmus aliquid in speculo, non videmus ipsam rem, sed similitudinem eius; sed quando videmus aliquid secundum faciem, tunc videmus ipsam rem, sicut est. Ideo nihil aliud vult dicere Apostolus (cum dicit - videbimus in patria facie ad faciem -), quam quod: videbimus ipsam Dei

(1) *Psalm.* LXXIX, 4.

(2) *I ad Corinth.* XIII, 12.

essentiam; unde (1) *videbimus eum sicuti est* » (2). Et hanc beatorum scientiam habuit Cor Iesu secundum quod homo.

a) Dicens: « Si dixero quia non scio eum (scilicet, Patrem) ero similis vobis mendax; sed scio eum et sermonem eius servo » (3); Christus loquitur de se, ut homo, iuxta haec verba: *et sermonem eius servo*. Sed scire Patrem, est eum videre et clare et intuitive cognoscere; nam qui clare et intuitive non videt, credit, non scit; ideo iuxta Evangelium habuit scientiam visionis.

Alio argumento utitur D. Thomas (4). Ad scientiam beatorum, quae in Dei visione consistit, homo est in potentia; nam est creatura rationalis et capax illius cognitionis beatae, in quantum est ad imaginem Dei creatus. Quod autem est in potentia, reducitur in actum per id, quod est actu, sicut oportet esse calidum id, per quod alia calescunt. Unde oportuit, quod in Corde Iesu esset scientia beata, « quoniam per ipsum habemus accessum ambo (idest populus Iudaeus et Gentilis) in uno spiritu ad Patrem » (5).

Praeterea ad hanc visionem, sive scientiam beatam, homo ordinatur sicut ad finem, ut enim ait Apostolus, « nunc cognosco ex parte; tunc autem cognoscam, sicut et cognitum » (6). Ad hunc vero finem beatitudinis, homines reducuntur per Christi humanitatem, secundum illud: « decebat eum, propter quem omnia et per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum per passionem consummare » (7). Unde quod talis scientia esset in Christo, in quantum homo; medium enim semper debet fini conformari.

Et tandem habuit eam excellentissimo modo prae caeteris

(1) I IOANN. III, 2.

(2) *Exp. D. THOM. in Paulum*, loc. cit.

(3) IOANN. VIII, 55.

(4) *Sum. Theol.* p. 3, q. XI, a. 2.

(5) *Ad Eph.* II, 18.

(6) *I ad Corinth.* XIII, 12.

(7) *Ad Hebr.* II, 50.

hominibus; habuit enim, ut diximus, velut causam visionis nostrae futurae; et semper causam oportet esse potiore causato.

b) Ratio qua anima Christi visionem beatificam, iam ab initio suae creationis, prae omnibus habuit, ex unione hypostatica oritur. Ideo D. Thomas (1): « Visio divinae essentiae convenit omnibus beatis, secundum participationem luminis derivati in eos a fonte Verbi Dei, secundum illud: *fons sapientiae Verbum Dei in excelsis* (2). Huic autem Verbo Dei propinquius coniungitur anima Christi, quae est unita Verbo in persona, magis quam quaevis alia creatura. Unde necesse est ut prae caeteris perfectius videat ipsam primam veritatem, quae est Dei essentia; ideo: *vidimus gloriam eius, quasi unigeniti a Patre, plenum*, non tantum *gratiae*, sed etiam *veritatis* » (3). Et ideo, non solum nunc in coelo, quia altius omnibus constitutus est, Christus perfectius caeteris beatis, videt; sed etiam dum vitam degebat mortalem, quia a primo instante anima Verbo hypostatice unita, clarius omnibus beatis videbat; ita ut esset simul viator et comprehensor, ut probat D. Thomas (4).

c) Quid per hanc scientiam videat in Deo anima Christi, hic breviter enucleabimus. Nota primo; ab anima Christi non comprehendi Verbum: comprehendere enim est quasi metare, et intra terminos amplecti: ut enim dicit Augustinus « quod se comprehendit, finitum est sibi » (5). Quia autem Verbum infinitum est, nequit a potentia animae Christi circumiri, quae creatura est. Sed tamen cognoscit in Verbo omnia, quae sunt actu, vel fuerunt, vel erunt, facta, dicta vel cogitata; nam unicuique intellectui beato datur videre in Verbo omnia, quae ad suum statum pertinent. Cum ergo ad dignitatem Christi pertineat omnia actu existentia cognoscere, secundum

(1) *Sum. Theol.* part. III, q. X, a. 4.

(2) *Eccles.* I, 5.

(3) IOANN. I, 14.

(4) *Sum. Th.* part. III, q. XV, a. 10.

(5) *Lib. LXXXIII*, q. q. quaest. XIV.

quodcumque tempus, nam omnia subiecta sunt illi: « omnia subiecisti sub pedibus eius »; inde est quod haec omnia videat, et nedum habitualiter, sed etiam actualiter; et consequenter cognoscit etiam, hac visione, seu scientia, omnia quae sunt in potentia creaturae, quamvis numquam ad actum reducenda; cognoscit enim omnem virtutem creaturae. Sed non cognoscit omnia, quae sunt in potentia Dei numquam ad actum reducenda; hoc enim esset infinitam virtutem divinam comprehendere, quod impossibile est, ut diximus; infinitum enim nequit finito metari, et quodammodo circumscribi.

PARS II. — DE SCIENTIA INFUSA.

Praeter scientiam beatam, habuit Cor Iesu scientiam infusam, quae a Deo liberaliter infunditur, absque ullo humanitatis actu, qua similiter ac per beatam, omnia cognovit.

a) Et primo habuit hanc scientiam infusam. Dicit enim Ieremias: « Novum (idest perfectum) creavit Dominus super terram: Femina circumdabit virum » (1). Non autem esset perfectum si gradatim ad plenitudinem scientiae, sicut caeteri homines, pervenisset; esset enim aliquando in potentia ad hanc scientiam. Unde fuit in eo etiam plenitudo scientiae infusae, ut ait D. Paulus: « in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi ».

His verbis exponitur argumentum a D. Thoma (2): « Decebat ut natura humana, assumpta a Verbo Dei, imperfecta non esset. Omne autem quod est in potentia, est imperfectum, nisi reducat ad actum. Intellectus autem possibilis humanus est in potentia ad omnia intelligibilia; reducitur autem ad actum per species intelligibiles, quae sunt quaedam formae completivae ipsius. Et ideo oportet in Christo ponere scientiam inditam, in quantum per Verbum Dei, animae

(1) XXXI, 22.

(2) *Sum. Theol.* part. III, q. IX, a. 3.

Christi sibi personaliter unitae, impressae sunt species intelligibiles ad omnia, ad quae intellectus possibilis est in potentia ».

Confirmatur argumentum. Intellectus Christi non debuit perfici minus quam intellectus angelicus. Sed in angelis secundum Augustinum, ponitur duplex cognitio, una matutina, per quam cognoscuntur res in Verbo; et alia vespertina per quam res cognoscuntur in propria natura. Ergo praeter scientiam divinam increatam, est in Christo secundum eius animam, et scientia beata, qua cognoscit Verbum et res in Verbo; et scientia infusa, qua cognoscit res in propriis naturis (1).

b) Quid per scientiam infusam Cor Iesu cognoverit, videamus.

Cognovit, primo; omnia naturalia, non solum in communi, quoad rationes genericas et specificas, sed distincte et in particulari, quoad rationes individuales. Cognovit omnia creata supernaturalia quidditative, imo probabilius ac comprehensive (2). Perfectio enim animae eius exigebat, ut omnis potentialitas eius, esset reducta ad actum. Quia in anima humana est duplex passiva potentia, una naturalis ad cognoscendum naturalia, non solum per species acquisitas, sed etiam infusas; et alia obediens ad cognoscendum supernaturalia, etiam per species infusas; inde est quod anima Christi, per scientiam infusam, cognoverit « primo quaecumque ab homine cognosci possunt per virtutem luminis intellectus agentis, sicut sunt quaecumque pertinent ad scientias humanas; secundo vero per hanc scientiam cognovit Christus omnia illa, quae per revelationem divinam hominibus innotescunt, sive pertineant ad donum sapientiae, sive ad donum prophetiae, sive ad quodcumque donum Spiritus Sancti; omnia enim ista, abundantius et plenius caeteris, cognovit anima Christi. Ipsam tamen Dei essentiam per hanc

(1) Vid. BILLUART. *De Incarn.* Dissert. XI, a. 1.

(2) BILLUART. loc. cit.

scientiam non cognovit » (nempe cognitione intuitiva et faciali) (1).

PARS III. — DE SCIENTIA ACQUISITA.

Tandem sunt in Corde Iesu omnes thesauri scientiae quia praeter scientiam beatam et infusam, fuit in eo scientia acquisita, seu per se acquisibilis; quae cognovit omnia, quae sciri possunt per actionem intellectus agentis.

a) Fuit in Christo, non solum intellectus possibilis, sed intellectus agens; assumpsit enim Filius Dei humanam naturam integram atque perfectam, non solum quoad corpus, sed etiam quoad animam, in qua Deus plantavit intellectum possibilem et intellectum agentem. Nunc autem; vel hic intellectus agens Christo inesset frustra, vel necesse est ponere in eo scientiam acquisibilem per se. Non potest dici quod intellectus agens animae Christi sit frustra, quia si Deus et natura nihil frustra, in reliquis faciunt, multo minus in Christo, qui perfectissimus est. Restat ergo ut ponatur in eo operatio propria intellectus agentis. « Propria autem operatio intellectus agentis est facere species intelligibiles actu, abstrahendo eas, a phantasmatis. Sic igitur, necesse est dicere, quod in Christo fuerint aliquae species intelligibiles per actionem intellectus agentis, in intellectu possibili eius receptae, quod est, esse in ipso scientiam acquisitam, quam quidam experimentalem nominant » (2).

b) Per hanc scientiam cognovit omnia, quae sciri possunt per actionem intellectus agentis, quia « fuit excellentissima vis ingenii Christi. Nec obstat, ut hic advertit Sylvius, quod nec litteras didicerit, nec philosophorum libros revolverit, nec omnium, immo nec plurimorum experientiam habuerit; tanta enim erat vis animae eius, partim naturalis, partim ex lumine adiuncto scientiae beatae et infusae, ut ex

(1) D. ТНОМ. *Sum. Theol.* part. III, q. XI, a. 1.

(2) D. ТНОМ. *Sum. Theol.* part. III, q. IX, a. 4.

rebus, quas experiebatur, colligere posset species et cognitionem aliorum, nec distraheretur, vel impediretur a consideratione unius rei per aliam, sed sic poterat intendere pluribus ac si tantum occuparetur circa unam » (1).

Consequentia. Ergo Cor Iesu perlegendum, seu studendum ipsi, ut discamus. Studium enim et continua affectio scientiae Cordi Iesu reconditae, principaliter convenit religiosi ac piis; nam proficit magis quam philosophicis discussionibus operam dare. Ad rem S. Thomas: « Philosophi profitebantur studio litterarum, quantum ad saeculares doctrinas. Religiosis competit principaliter intendere studio litterarum pertinentium ad doctrinam, quae secundum pietatem est, ut dicitur ad Titum » (2). Multum proficit anima sola lectione Cordis Iesu, ut legitur de Sancta Catharina Senensi « cuius doctrina infusa, non acquisita fuit; quae sacrarum litterarum Doctoribus difficillimas de divinitate quaestiones proponentibus, respondit » et sic de plurimis aliis.

Affectus. O Sapientissime Iesu! O Cor scientia plenum, fons et origo totius luminis! Felix qui a te semper disceret! qui te praeceptorem unicum haberet! qui tuis splendoribus collustrari assequeretur! qui huius libri coelestis, continuo lectioni ac studio vacaret! Vere in te omnis gratia viae et veritatis. Supernis illustrationibus, quibus plenissime ornaris, tu mentes sanctorum locupletasti. A te lumen prophetarum; a te lux Apostolorum; a te sapientia Doctorum; a te omnis coelestium et terrestrium cognitionis origo.

Deprecatio. Domine Iesu Christe, qui investigabiles divitias Cordis tui Beatae Margaritae Virgini mirabiliter revelasti, da nobis eius meritis et imitatione, ut te in omnibus et super omnia diligentes, iugem in eodem Corde tuo mansionem habere mereamur. (Ex Missa B. Margaritae).

(1) BILLUART. *De Incarnation.* Dissert. XII, a. 2.

(2) *Sum. Theol.* II^a II^{ae}, q. CLXXXVIII, a. 5.